

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ НАУКИ І ОСВІТИ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ
АДМІНІСТРАЦІЇ
ВІДДІЛ ОСВІТИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ ЗАЧЕПИЛІВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ЗАЧЕПИЛІВСЬКИЙ БУДИНОК ДИТЯЧОЇ ТА ЮНАЦЬКОЇ
ТВОРЧОСТІ» ЗАЧЕПИЛІВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ БЕРЕСТИНСЬКОГО РАЙОНУ
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Навчальна програма з позашкільної освіти
художньо-естетичного напрямку
«Образотворче мистецтво»

Програма створена на основі програми «Образотворче мистецтво» автора Ліваковської Л.М., керівника гуртка, методиста Вінницької станції юних натуралістів, навчальної програми з позашкільної освіти художньо-естетичного напрямку «Схвалено педагогічною радою Українського державного центру позашкільної освіти», протокол № 2 від «30» серпня 2024 року Авторський колектив: Назаренко І. О., Мозгова В. В., Гончаренко О. М.,

Схвалена методичною радою Комунального закладу «Зачепилівський будинок дитячої та юнацької творчості», протокол № 1 від 01.09.2025 та затверджена наказом директора № 125 від 01.09.2025

Пояснювальна записка

В умовах сьогодення особливої уваги потребують формування особистості, розвиток творчих здібностей дитини, її надієвіших сил та можливостей. Особливе місце в цьому процесі займає мистецтво, що розвиває почуття прекрасного, формує естетичний смак, вміння розуміти та оцінювати твори мистецтва. Образотворче мистецтво – це важливий засіб морального, естетичного виховання підростаючого покоління, формування художньої культури, загальнолюдських, національних цінностей, гармонійного розвитку особистості.

Актуальність навчальної програми з образотворчого мистецтва пов'язана з тим, що заняття є універсальними у вирішенні завдань художнього й особистісного розвитку дітей, громадського та духовного становлення підростаючого покоління. Це зумовлено тим, що вже у ранньому віці образотворча діяльність становить одну з найдоступніших, емоційно-захоплюючих форм творчості дитини.

Навчальна програма реалізується в гуртку художньо-естетичного напрямку позашкільної освіти та створена для вихованців шкільного віку.

Метою програми є формування ключових компетентностей особистості засобами образотворчого мистецтва.

Основні **завдання** полягають у формуванні таких компетентностей:

пізнавальної – ознайомлення з базовими поняттями та знаннями, які стосуються образотворчого мистецтва; розвиток пізнавальної активності;

практичної – оволодіння навичками живопису, графіки, конструювання, скульптури, декоративного мистецтва; опанування, закріплення та поглиблення вмінь і навичок користування різноманітними матеріалами й інструментами;

творчої – розвиток спостережливості, відчуття кольору та пропорцій, художньо-образного сприйняття побаченого та його творчого відображення засобами мистецтва, варіативності та асоціативності, стійкого інтересу до образотворчого мистецтва;

соціальної – виховання дбайливого, шанобливого ставлення до народних традицій, національної свідомості, формування естетичного смаку; популяризації народних промислів; виховання культури праці, дисциплінованості, точності та охайності в образотворчому мистецтві; виховання патріотизму, любові до України, гордості за її досягнення; організація змістовного дозвілля відповідно до здібностей, обдарувань і стану здоров'я.

Навчальна програма з образотворчого мистецтва побудована лінійним способом, наступний навчальний матеріал викладається на основі вже вивченого й у тісному взаємозв'язку з ним.

Основною формою навчання образотворчому мистецтву дітей у групах початкового рівня є гра, під час якої відбувається поступовий перехід від простіших до складніших видів творчості. В процесі навчання заняття малюванням, ліпленням, аплікацією, конструюванням чергуються між собою.

Програма «Образотворче мистецтво» розрахована на два роки навчання та передбачає таку кількість годин:

Початковий рівень - 1-ий рік навчання – 216 годин (6 годин на тиждень)

Початковий рівень – 2-ий рік навчання – 216 годин (6 годин на тиждень)

Вікова категорія вихованців – 5-18 років.

Форма занять: теоретичні та практичні заняття, індивідуальна, самостійна, групова, бесіда, фронтальна, колективна, кооперативно – групова, диференційовано – групова, парна, дистанційна.

Методи занять: словесний, наочний, репродуктивний, проблемно – пошуковий, навчальні ігри, виставки, екскурсії, віртуальні екскурсії, практичні роботи.

Основна увага на заняттях надається практичній роботі. Багато часу приділяється індивідуальній роботі з кожним гуртківцем. Протягом всього навчального року діти зможуть раціонально реалізовувати свої можливості, домогтися самоствердження, розширити кругозір, сферу спілкування. Дітей має привабити складність, масштабність, конкретність виконання завдання та його практичне використання в щоденному побуті.

Формами контролю за результативністю навчання є підсумкові заняття, опитування, захист творчої роботи, участь у конкурсах, виставках, формуванні портфоліо.

Програма розроблена на основі програми студії образотворчого мистецтва (Рекомендовано Міністерством освіти і науки України, Державний центр позашкільної освіти, кафедра позашкільної освіти Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова, Київ, 2016), Програми «Образотворче мистецтво» автора Ліваковської Л.М., керівника гуртка, методиста Вінницької станції юних натуралістів, Навчальної програми з позашкільної освіти художньо-естетичного напрямку «Схвалено педагогічною радою Українського державного центру позашкільної освіти», протокол № 2 від «30» серпня 2024 року Авторський колектив: Назаренко І. О., Мозгова В. В., Гончаренко О. М. та ін.

Початковий рівень (1-ий рік навчання)

Навчально-тематичний план

№ з/п	Назва розділу	Кількість годин		
		Всього	Теоретична частина	Практична частина
1.	Вступ	3	2	1
2.	Малювання	62	8	54
3.	Ліплення	54	4	50
4.	Аплікація	34	2	32
5.	Декоративно-ужиткова діяльність	34	2	32
6.	Екскурсії, конкурси, свята, виставки	27	-	27
7.	Підсумок	2	2	-
	Всього	216	20	196

Зміст програми

1. Вступ. (3 год.)

Теоретична частина. Ознайомлення з планом роботи гуртка на навчальний рік. Правила безпеки під час роботи. Прилади та матеріали для малювання (кольорові олівці, пастель, воскова крейда, крейда, гуаш, фломастери, пензлі, папір тощо).

Практична частина. Малювання на вільну тему.

2. Малювання (62 год.)

Теоретична частина. Урок-бесіда «Кольоровий світ». Мистецтво малювання. Кольорознавство. Кольори, які оточують нас. Основні та додаткові кольори. Порівняльний аналіз кольорів. Можливості та символіка кольору. Симетрія як засіб гармонізації форми. Узгодження силуетної форми і декору. Можливості силуетних геометричних форм. Коло. Види ліній, їх напрямки. Види та жанри образотворчого мистецтва. Види декоративного мистецтва. Розташування зображень предметів на аркуші. Розташування різних орнаментальних елементів на площині. Прийоми зображення простих форм. Поняття про формат і раціональне заповнення його зображенням. Спостереження природи. Порівняння природи з її зображенням. Метод побудови форми (загальний розмір, поділ на частини, уточнення форми). Анімалістичний жанр образотворчого мистецтва.

Основи композиції. Логічна будова просторового зображення. Порівняльні розміри предметів. Тематичний малюнок. Правила побудови ескізу.

Практична частина. Малювання звірів, птахів, риб і комах: ведмедик, смугастий кіт, курчатко, черепаха, кольорові риби, павучок, кольорові метелики тощо. Малювання овочів; листя різних форм, різного забарвлення; дерев різних порід; квітів, самоцвіт-семицвіт, травичка, гриби тощо;

Малювання окремих об'єктів і явищ: будиночок для гнома, веселка, зірочки на небі, сніжинки, повітряні кульки тощо. Малювання овочів і фруктів: вишеньки, морква, огірок, помідор, яблуко тощо. Декоративне малювання: розмальовки глечика, яйця, розпис тарілки, прикрашування килимка та рушника тощо.

Тематичне малювання «Пори року», «Дитячі мрії» тощо. Ілюстрування українських казок (на вибір дитини). Малювання натюрморту з овочів.

3. Ліплення (54 год.)

Теоретична частина. Урок-бесіда «В майстерні у скульптора». Матеріали та інструменти для ліплення: пластилін, глина тощо. Правила роботи з пластиліном. Формування навичок модифікації (видозміни) форм. Передавання основного характеру об'ємної форми. Формування навичок відтворення предметів простої форми. Предмети складної форми. Порівняльний характер форм і розмірів та їхніх складових частин. Формування навичок відтворення предметів різних розмірів. Пропорції. Технологія джгутикового ліплення. Виїмки та відбитки.

Практична частина. Ліплення посуду: барильце, глечик, куманець, тарілка, чашка тощо. Ліплення овочів і фруктів: буряк, виноград, груша, капуста, яблуко, огірок тощо. Ліплення фігур звірів, птахів, риб та інших тварин: ведмедик, зайчик, песик, скалярія, ящірка тощо. Ліплення дерев та квітів: береза, яблуня,

конвалія, пролісок, троянда тощо. Виготовлення посуду за мотивами трипільської кераміки у техніці джгутикового ліплення.

4. Аплікація (34 год.)

Теоретична частина. Вивчення прийомів вирізування та склеювання. Формування навичок роботи з ножицями. Композиційно правильне розташування об'єктів на аркуші.

Практична частина. Виготовлення аплікацій: будинок, вантажівка, квітка, кошеня, птах.

5. Декоративно-ужиткова діяльність (34 год.)

Теоретична частина. Поняття декоративно-ужиткового мистецтва. Зразки художньої народної творчості. Значення кольору. Композиція і візерунок. Стилзація. Засоби зображення. Формування навичок робіт із ножицями та папером. Конструювання об'ємної форми з окремих елементів.

Практична частина. Малювання закладки (орнамент у стрічці), квітів та листя (орнамент у колі). Виготовлення вітальної листівки; виготовлення об'ємних предметів: маски, ялинки, ялинкової гірлянди тощо.

6. Екскурсії, конкурси, свята, виставки (27 год.)

Практична частина. Свята, пізнавально-ігрові програми, конкурси. Екскурсії для ознайомлення з природою, історією і культурою краю. Відвідування краєзнавчих, природничих, історичних та художніх музеїв. Відвідування виставок дитячих робіт. Відвідування художніх виставок. Підготовка та проведення виставок робіт вихованців гуртка (аналіз та відбір дитячих робіт, їх оформлення, монтаж експозиції, урочисте відкриття виставок).

7. Підсумок (2 год.)

Теоретична частина. Підведення підсумків. Перегляд та обговорення кращих робіт вихованців, виконаних протягом навчального року.

Прогнозований результат

Вихованці мають знати:

- правила безпеки, правила користування кабінетом;
- найпростіші методи безпечного використання художніх матеріалів та необхідного приладдя;
- основні поняття та терміни образотворчого мистецтва, в тому числі головні палітри, жанри, типи та види образотворчого мистецтва: скульптура, архітектура, художнє конструювання, дизайн тощо;
- історію виникнення та розвитку образотворчого мистецтва;
- правила поведінки під час відвідин виставкових заходів й екскурсій.

Вихованці мають вміти:

- безпечно користуватись освітлювальними приладами та обладнанням;
- безпечно користуватись найдоступнішими видами художніх матеріалів;
- спостерігати натуру;
- аналізувати форму предметів, помічати спільне й відмінне в них;
- робити ескізи;
- створювати за зразком та самостійно твори малюнку та живопису;
- втілювати власні творчі задуми в об'ємі та на площині;
- конструювати найпростіші споруди з паперу та інших матеріалів.

Вихованці мають набути досвід:

- логічної побудови просторового зображення;
- втілення образів у художній формі;
- аналізу творів образотворчого мистецтва на початковому рівні.

У вихованців мають бути сформовані компетентності:

- пізнавальна – оволодіння базовими знаннями;
- практична – розвиток вмінь і навичок користування різноманітними матеріалами й інструментами;
- творча – розвиток конструкторсько-технологічних здібностей;
- соціальна – виховання культури праці.

Початковий рівень (2-ий рік навчання)

Пояснювальна записка

Програма гуртка образотворчого мистецтва другого року навчання є логічним продовженням програми першого року та спрямована на подальший розвиток творчих здібностей вихованців, поглиблення їхніх знань про образотворче і декоративно-ужиткове мистецтво, удосконалення практичних умінь та навичок роботи з різними художніми матеріалами й техніками.

Навчання за програмою передбачає поступове ускладнення змісту та характеру творчих завдань. Якщо на першому році основна увага приділяється ознайомленню дітей з різноманітними художніми матеріалами, простими формами, основними кольорами, прийомами малювання, ліплення, аплікації та декоративної діяльності, то на другому році навчання вихованці поглиблюють набуті знання та навички, опановують складніші способи побудови композиції, передавання форми, пропорцій, об'єму, простору, руху та характеру предметів.

Особлива увага приділяється розвитку композиційного мислення. Вихованці ознайомлюються з поняттями «центр композиції», «рівновага», «ритм», «симетрія», «асиметрія», «контраст», «нюанс», «перспектива», «передній, середній та дальній плани». Значне місце посідає робота з натури, виконання тематичних композицій, натюрмортів, пейзажів, анімалістичних зображень, ілюстрацій та творчих робіт за власним задумом.

Програма передбачає поглиблення знань про українське декоративно-ужиткове мистецтво, народні художні промисли та традиційні види мистецтва: гончарство, вишивку, писанкарство, витинанку, декоративний розпис. Вихованці знайомляться з українським орнаментом, його рослинними та геометричними мотивами, символікою кольорів і традиційними способами декоративного оздоблення.

Важливим компонентом програми є розвиток самостійності та творчої ініціативи. Вихованці навчаються планувати послідовність виконання роботи, створювати ескізи, обирати відповідні матеріали й техніки, аналізувати власні результати та доброзичливо оцінювати творчі роботи інших.

Програма сприяє формуванню естетичного смаку, образного мислення, спостережливості, охайності, наполегливості, самостійності та емоційно-ціннісного ставлення до мистецтва і навколишнього світу.

Зміст програми розрахований на **216 годин навчального року (6 год на тиждень)** та включає такі основні напрями діяльності: малювання, ліплення,

аплікацію, декоративно-ужиткову діяльність, участь у виставках, конкурсах, святах та екскурсіях.

Заняття передбачають поєднання теоретичної та практичної роботи, індивідуальних і колективних творчих завдань. Практична діяльність є провідною та спрямована на застосування набутих знань у самостійній творчій роботі.

Програма може реалізовуватися з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей вихованців, рівня їхньої підготовки, творчих інтересів та можливостей.

Метою програми є подальший розвиток творчих здібностей вихованців засобами образотворчого та декоративно-ужиткового мистецтва, поглиблення знань про мистецтво й художню культуру України, удосконалення практичних умінь роботи з різними матеріалами та техніками, формування самостійності у створенні художніх образів і розвитку індивідуального творчого стилю.

Навчальні завдання: поглибити знання вихованців про основні види та жанри образотворчого мистецтва; удосконалити знання про колір, його властивості, відтінки, контрасти та емоційний вплив; сформувати уявлення про основи композиції, перспективу, пропорції, симетрію, асиметрію, ритм і рівновагу; удосконалити навички малювання з натури та за уявою; навчити передавати форму, пропорції, об'єм, фактуру та характер предметів; поглибити навички роботи з пластичними матеріалами; навчити створювати складніші об'ємні та рельєфні композиції; удосконалити навички вирізування, наклеювання та створення багатопланових аплікацій; ознайомити з особливостями українського декоративно-ужиткового мистецтва; поглибити знання про український орнамент, традиційні мотиви та символіку; ознайомити з основними особливостями Петриківського розпису, витинанки, писанкарства та української кераміки; формувати вміння самостійно добирати матеріали, техніки та засоби художньої виразності відповідно до творчого задуму.

Розвивальні завдання: розвивати образне, просторове та композиційне мислення; розвивати спостережливість, фантазію, уяву та творчу ініціативу; формувати здатність аналізувати форму, колір, пропорції та взаємне розташування предметів; розвивати дрібну моторику, координацію рухів та окомір; формувати навички самостійного планування послідовності виконання творчої роботи; розвивати здатність до експериментування з художніми матеріалами та техніками; сприяти розвитку індивідуальних творчих здібностей та художнього самовираження.

Виховні завдання: виховувати естетичний смак та емоційно-ціннісне ставлення до мистецтва; виховувати любов до природи, рідного краю та культурної спадщини України; формувати повагу до народних традицій і національних мистецьких надбань; виховувати охайність, уважність, терпіння, наполегливість та відповідальність; формувати культуру праці та безпечну поведінку під час роботи з інструментами й матеріалами; виховувати здатність працювати індивідуально та в колективі; формувати навички доброзичливого сприйняття та оцінювання результатів власної і спільної творчої діяльності.

Для другого року підвищено рівень складності: додано **роботу з натури, світлотінь, перспективу, багатопланову композицію, фігуру людини в русі,**

складніші пластичні форми, рельєф, колаж, витинанку, Петриківський розпис, українську орнаментику та авторські творчі роботи. Це дає відчутне продовження першого року, а не просто повторення тем.

Навчально-тематичний план

№ з/п	Назва розділу	Кількість годин		
		Всього	Теоретична частина	Практична частина
1.	Вступ	3	2	1
2.	Малювання	62	8	54
3.	Ліплення	54	4	50
4.	Аплікація	34	2	32
5.	Декоративно-ужиткова діяльність	34	2	32
6.	Екскурсії, конкурси, свята, виставки	27	-	27
7.	Підсумок	2	1	1
	Всього	216	19	197

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступ (3 год.)

Теоретична частина. Ознайомлення з планом роботи гуртка на другий рік навчання. Повторення та поглиблення правил безпечної поведінки під час роботи з художніми матеріалами та інструментами. Організація робочого місця художника. Матеріали та інструменти для образотворчої діяльності: графітні та кольорові олівці, воскова крейда, пастель, гуаш, акварель, фломастери, пензлі, папір різних форматів і фактур. Правильне користування художніми матеріалами, їх зберігання.

Практична частина. Виконання творчої роботи на вільну тему з використанням улюбленої техніки.

2. Малювання (62 год.)

Теоретична частина. Поглиблення знань про образотворче мистецтво. Графіка і живопис як види образотворчого мистецтва. Засоби художньої виразності: лінія, пляма, силует, колір, тон, фактура. Теплі та холодні кольори, відтінки та нюанси кольору. Отримання нових кольорів шляхом змішування. Контраст і нюанс у кольорі. Емоційний вплив кольору.

Композиція як основа художнього твору. Центр композиції. Рівновага, ритм, симетрія та асиметрія. Статична і динамічна композиція. Передавання простору на площині. Лінія горизонту. Передній, середній та дальній плани. Поняття перспективи. Взаємозв'язок предметів у просторі.

Форма та пропорції предмета. Спостереження натури. Аналіз загальної форми та її складових частин. Передавання характерних особливостей предметів.

Світло і тінь. Поняття про об'єм предмета. Світлотіньове моделювання простих форм.

Основи роботи з натури. Послідовність виконання малюнка: визначення формату, композиційне розміщення, побудова загальної форми, уточнення деталей, колірне та тональне опрацювання.

Пейзаж як жанр образотворчого мистецтва. Натюрморт. Портрет. Анімалістичний жанр. Тематична композиція. Ілюстрація. Особливості зображення людини, тварин, рослин, архітектури.

Українське народне мистецтво. Український орнамент, традиційні мотиви та символи. Рослинні, геометричні та тваринні мотиви. Особливості української декоративної композиції.

Практична частина. Малювання предметів простої та складної форми. Виконання графічних вправ на різні види ліній, штрихування, передачу фактури.

Виконання вправ на змішування кольорів, створення відтінків і колірних переходів. Малювання композицій із використанням теплих і холодних кольорів.

Малювання з натури фруктів, овочів, квітів, листя, предметів побуту. Натюрморт із 2–4 предметів. Тематичні натюрморти «Осінні дари», «Український натюрморт», «Подарунки природи».

Малювання дерев та рослин у різні пори року. Пейзажні композиції «Осінній парк», «Зимовий день», «Весняний сад», «Літній краєвид». Передавання переднього та дальнього планів.

Малювання тварин і птахів із передаванням характерних особливостей їхньої форми та руху: кінь, лисиця, вовк, олень, сова, лелека, ластівка тощо.

Малювання людини в русі. Фігура людини в сюжетній композиції. Малювання казкових та фантастичних персонажів.

Ілюстрування українських народних казок та легенд. Створення власної ілюстрації до улюбленого літературного твору.

Тематичне малювання: «Моя Україна», «Моя родина», «Місто майбутнього», «Подорож у казку», «Дитяча мрія», «Світ професій», «Українські традиції».

Створення авторської композиції за власним задумом. Підготовка творчої роботи для виставки.

3. Ліплення (54 год.)

Теоретична частина. Поглиблення знань про скульптуру та декоративну пластику. Об'ємна форма та її характер. Основні прийоми ліплення: розкочування, сплющування, витягування, заціпування, згладжування, з'єднання частин. Передавання пропорцій та характерних особливостей форми.

Конструктивний спосіб ліплення. Створення складної форми з окремих частин. Передавання руху та характеру тварин і людини. Рельєф та його особливості. Декоративне оздоблення поверхні виробу.

Поняття про фактуру. Виїмки, відбитки, насічки, штампування. Використання природних матеріалів та спеціальних інструментів для створення фактури.

Декоративна кераміка. Традиції українського гончарства. Особливості орнаменталістики керамічних виробів. Ознайомлення з традиціями трипільської та української кераміки.

Практична частина. Ліплення предметів побуту складнішої форми: чайник, цукорниця, вазочка, кухлик, декоративна мисочка.

Ліплення овочів, фруктів та ягід із передаванням характерних особливостей форми: гарбуз, перець, полуниця, яблуко, груша, виноград тощо.

Ліплення тварин із передаванням руху та характеру: лисиця, вовк, кінь, олень, їжачок, білка, сова тощо.

Ліплення птахів: лелека, синичка, папуга, павич, ластівка.

Ліплення композицій із кількох фігур: «Лісові мешканці», «Пташиний двір», «Мешканці водойми».

Ліплення квітів і рослинних композицій. Створення декоративного панно.

Ліплення людини в русі. Фігурка казкового або фантастичного персонажа.

Виконання рельєфних композицій із рослинними та геометричними орнаментами.

Створення декоративного посуду за мотивами української народної кераміки. Використання джгутикового способу ліплення, виїмок та відбитків.

Створення колективної пластичної композиції на тему «Українське село», «Казковий світ», «Світ тварин».

4. Аплікація (34 год.)

Теоретична частина. Поглиблення навичок роботи з папером і ножицями. Види аплікації: предметна, сюжетна, декоративна. Симетричне та асиметричне вирізування. Вирізування складніших форм. Поєднання різних видів паперу, фактур та матеріалів.

Композиційні засоби в аплікації: ритм, симетрія, контраст, рівновага. Послідовність створення багатопланової композиції.

Поняття про колаж. Поєднання аплікації з малюванням та іншими техніками.

Практична частина. Аплікації з геометричних та природних форм: «Осіньне дерево», «Квітучий сад», «Підводний світ».

Сюжетні аплікації: «На фермі», «У лісі», «Подорож», «Моє місто».

Створення багатопланової аплікації «Український краєвид».

Аплікація із симетричним вирізуванням: метелики, квіти, птахи, орнаментальні композиції.

Створення декоративного панно з українськими орнаментальними мотивами.

Колаж «Світ моїх мрій».

Створення авторської аплікації з поєднанням різних матеріалів.

5. Декоративно-ужиткова діяльність (34 год.)

Теоретична частина. Поглиблення знань про декоративно-ужиткове мистецтво України. Народні художні промисли та ремесла: вишивка, писанкарство, гончарство, витинанка, розпис, плетіння. Український орнамент та його символіка.

Композиція декоративного твору. Орнаментальна смуга, орнамент у колі, квадраті, прямокутнику. Ритм і повторення елементів. Стилізація рослинних і тваринних форм.

Ознайомлення з традиційними українськими мотивами Петриківського розпису, декоративним розписом та витинанкою. Особливості поєднання кольорів у народному мистецтві.

Конструювання об'ємних виробів із паперу та картону. Поєднання декоративності та практичного призначення виробу.

Практична частина. Створення орнаментальної композиції в стрічці за мотивами українських вишиваних узорів.

Декоративне панно «Українські квіти».

Створення орнаменту в колі для оздоблення декоративної тарілки.

Виконання вправ за мотивами Петриківського розпису: «Квіти», «Ягідки», «Декоративна гілочка».

Створення декоративної листівки до державних та родинних свят.

Виготовлення витинанки з рослинним або геометричним орнаментом.

Створення декоративної писанки на папері або об'ємної моделі писанки.

Виготовлення об'ємних паперових виробів: декоративна скринька, будиночок, квітова композиція, святкова прикраса.

Створення сувеніра з українською орнаментикою.

Виготовлення колективної декоративної композиції «Україна — моя Батьківщина».

6. Екскурсії, конкурси, свята, виставки (27 год.)

Практична частина. Участь у тематичних святах, пізнавально-ігрових програмах, творчих конкурсах та мистецьких заходах.

Екскурсії для ознайомлення з природою, історією, культурою та мистецтвом рідного краю.

Відвідування краєзнавчих, історичних, художніх, природничих музеїв, галерей та виставок.

Ознайомлення з роботами професійних та юних художників. Обговорення художніх творів, визначення жанру, техніки, композиційних та колірних особливостей.

Участь у конкурсах дитячої творчості.

Підготовка робіт до виставок. Відбір найкращих робіт, оформлення, підписування та групування експозиції.

Створення тематичної виставки робіт вихованців гуртка. Підготовка та проведення презентації виставки.

Колективне обговорення представлених робіт, формування навичок доброзичливого оцінювання власної та чужої творчості.

7. Підсумок (2 год.)

Теоретична частина. Підведення підсумків роботи за другий рік навчання. Повторення та систематизація вивченого матеріалу. Перегляд та обговорення кращих робіт вихованців.

Визначення індивідуальних творчих досягнень. Обговорення улюблених художніх технік і напрямів роботи. Формування навичок самооцінювання та презентації власної творчості.

Практична частина. Підсумкова творча робота «Мій творчий світ» або «Україна очима дітей». Оформлення підсумкової виставки робіт.

Прогнозований результат

Вихованці мають знати:

- правила безпеки, правила користування кабінетом;
- найпростіші методи безпечного використання художніх матеріалів та необхідного приладдя;

- основні поняття та терміни образотворчого мистецтва, в тому числі головні палітри, жанри, типи та види образотворчого мистецтва: скульптура, архітектура, художнє конструювання, дизайн тощо;

- історію виникнення та розвитку образотворчого мистецтва;
- правила поведінки під час відвідин виставкових заходів й екскурсій.

Вихованці мають вміти:

- безпечно користуватись освітлювальними приладами та обладнанням;
- безпечно користуватись найдоступнішими видами художніх матеріалів;
- спостерігати натуру;
- аналізувати форму предметів, помічати спільне й відмінне в них;
- робити ескізи;
- створювати за зразком та самостійно твори малюнку та живопису;
- втілювати власні творчі задуми в об'ємі та на площині;
- конструювати найпростіші споруди з паперу та інших матеріалів.

Вихованці мають набути досвід:

- логічної побудови просторового зображення;
- втілення образів у художній формі;
- аналізу творів образотворчого мистецтва на початковому рівні.

У вихованців мають бути сформовані компетентності:

- пізнавальна – оволодіння базовими знаннями;
- практична – розвиток вмінь і навичок користування різноманітними матеріалами й інструментами;
- творча – розвиток конструкторсько-технологічних здібностей;
- соціальна – виховання культури праці.

Орієнтовний перелік обладнання та матеріалів:

Моделі об'ємні

1. Гіпсові фігури геометричних тіл (куби, кулі, піраміди, циліндри, конуси тощо).
2. Предмети побуту (глечики, горщики, тарілки тощо).

Моделі площинні

1. Картонні фігури людини.
2. Картонні фігури тварин з рухомими частинами.

Муляжі

1. Овочі.
2. Фрукти.

Інструменти

1. Пензлі різних розмірів.
2. Ножиці побутові.
3. Лінійки дерев'яні 300 мм.
4. Пера.

Обладнання

1. Мольберти.
2. Дошки.
3. Дерев'яні підрамники.
4. Станки для ліплення.

5. Електроприлад для розігріву воску 20 шт.

Матеріали

1. Фарби акварельні.
2. Фарби гуашеві.
3. Барвники анілінові.
4. Туш чорна.
5. Вугілля для малювання.
6. Фломастери.
7. Воскові олівці.
8. Кольорові олівці.
9. Прості олівці.
10. Пастель.
11. Крейда.
12. Папір для акварелі.
13. Папір для малювання.
14. Кольоровий папір.
15. Кольоровий картон.
16. Клей ПВА.

Спорядження екскурсійне

1. Планшет.
2. Етюдник.

Друковані посібники. Таблиці

1. Таблиці з образотворчого мистецтва.

Картини

1. Репродукції картин класиків.
2. Репродукції картин сучасних художників.

Приладдя

1. Підставки для натури.
2. Палітри пластмасові.
3. Рамки різних розмірів.
4. Ємності для води.
5. Підставки для пензликів.

Список використаних джерел

1. Антонович Є. А., Свид С. П., Шпільчак В. А. Поглиблене вивчення образотворчого мистецтва. — К., 1990.
2. Антонович Є. А., Свид С. П., Шпільчак В. А. Програми для шкіл із поглибленим теоретичним і практичним вивченням образотворчого мистецтва та архітектури. — К., 1990.
3. Еренгросс Б. Незвичайна наука естетика. — К., 1982.
4. Задорожний В. І., Боровиков О. Я. Уроки образотворчого мистецтва в 1- 3 класах. — К., 1982.
5. Збірник програм гуртків, студій і творчих об'єднань Кіровоградського обласного Центру дитячої та юнацької творчості. Частина І / Заг. ред. В.О.Бойчук.- Кіровоград: «Імекс-ЛТД», 2003. -282 с.
6. Любарська Л. М., Резніченко М. І. Образотворче мистецтво в 1-4 класах. — К., 1996.
7. Навчальні програми з позашкільної освіти художньо-естетичного напрямку: вип.2 / за ред. Биковського Т.В., Шкури Г.А. — К.: УДЦПО, 2016. — В. 2. — 267 с.
8. «Образотворче мистецтво» (автори Міщенко В.П., Панченко Н.В.). «Схвалено науково-методичною комісією з позашкільної освіти науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України» (протокол № 3 від 29.12.2015).
9. Соронович О. Д., Печеняк О. С. Експериментальна програма для середньої загальноосвітньої школи. — К., 1998.